Psy i małe dzieci

Życie w harmonii

Wszystko o czym powinniście wiedzieć,

aby móc bezpiecznie obchodzić się z psami

Książeczka informacyjna dla dzieci od lat 3

PROGRAM
BARK & SMILE

Drodzy nauczyciele!

Niniejsza książeczka ma na celu przekazanie podstawowych, praktycznych informacji i sugestii na temat tego, jak należy opiekować się zwierzętami domowymi, aby zapewnić harmonijne współżycie dzieci i psów. Mamy nadzieję, że dzięki wykorzystaniu porad zawartych w niniejszej książeczce dzieci będą mogły łatwiej zrozumieć, dlaczego odpowiedzialne opiekowanie się ich pupilami jest ważne, a w konsekwencji będą wiedziały jak uniknąć pogryzienia przez psa.

Ten program edukacyjny testowany był na Węgrzech w kwietniu 2008 roku. W jego ramach niniejsza książeczka rozdawana była we wszystkich szkołach podstawowych w kraju jako część ogólnokrajowej kampanii, mającej na celu nauczenie młodszych dzieci bezpiecznego obchodzenia sie z psami.

Dlaczego należy przekazywać małym dzieciom wiedzę na temat psów?
Najczęstszymi ofiarami ataków psów i pogryzienia przez nie są małe dzieci, a w szczególności te w wieku od 1 do 6 lat. Wiadomo, że psy mogą ulec zdezorientowaniu w wyniku nieskoordynowanych i nieprzewidywalnych zachowań małych dzieci (np. ich szybkich ruchów lub wydawanych przez nie głośnych dźwięków). Wiemy także, że małe dzieci często błędnie interpretują zachowanie zwierząt, jako że z reguły nikt nie uczy ich właściwej interpretacji "języka ciała" psów. Oczywistym jest również, że małe dzieci posiadają mniejszą zdolność do fizycznej obrony.

W związku z niższym wzrostem ciała dziecka przy jego względnych gabarytach, w sytuacji gdy – niestety – dochodzi do pogryzienia dziecka przez psa, ślady takiego pogryzienia występują z reguły na twarzy dziecka, jego głowie i szyi. Jako że skóra dziecka jest znacznie delikatniejsza, rany takie mogą być bardzo poważne.

Dzieci w wieku do 5 lat padają ofiarą pogryzienia przez psy zazwyczaj w domu, podczas gdy dzieci starsze z reguły poza domem, w miejscach publicznych. Niestety większość rodziców nie wie, że nie powinni oni pozostawiać swoich dzieci w towarzystwie psa bez ich nadzoru.
Celem naszego programu edukacyjnego jest ułatwienie dzieciom uniknięcia ataków psów oraz zmniejszenie liczby dzieci pogryzionych przez psy. Wiadomo bowiem, że wiele z ataków psów jest wynikiem braku należytej wiedzy i opieki. Przekażmy dzieciom wspólnie wiedzę, która może być im potrzebna!

Program ten o nazwie "Życie w harmonii" pomaga dzieciom poznawać w wesoły sposób podstawowe zasady zachowania, zachęcając je jednocześnie do nauki odpowiedzialności. Program wspierany jest przez wiele krajów europejskich i organizacji publicznych, które angażują się w podnoszenie świadomości na temat powyższego zagadnienia. Wierzymy, że poprzez wpływ na postawy i zachowania dzieci będziemy w stanie zmniejszyć liczbę przypadków pogryzień i ataków psów na małe dzieci.

W jaki sposób należy wykorzystywać niniejszą książeczkę:
Niniejsza książeczka zawiera ogólne informacje przeznaczone dla dzieci w wieku od 3 do 6 lat.

Zawarte w niej rozdziały są powiązane ze sobą, lecz można również zapoznawać się z każdym z nich z osobna. Każda część ilustrowana jest obrazkami, które można powiększać. Nauczyciel może także przekazać książeczkę klasie. Dzieci interesują się zazwyczaj tematami związanymi ze zwierzętami a w szczególności psami. Jako że nauka w oparciu o doświadczenia może być skutecznym narzędziem edukacyjnym, zalecamy prowadzenie lekcji w taki sposób, by w jej trakcie dzieci mogły – przy współudziale nauczyciela – opowiadać historie na temat ich własnych doświadczeń ze swoimi pupilami. Pomocnym może być również zorganizowanie takiej lekcji w nawiązaniu do innego zdarzenia związanego ze zwierzętami (np. Krajowy Tydzień Zwierząt Domowych) oraz jej uzupełnienie o wiersze, piosenki i opowiadania tematyczne poparte odpowiednimi rysunkami i dyskusją. Przekazywane informacje powinny być dostosowane do wieku dzieci, ich poziomu wiedzy i doświadczenia ze zwierzętami. Naszym celem jest przekazanie informacji na temat tego, jak być odpowiedzialnym opiekunem zwierzęcia oraz w jaki sposób małe dzieci mogą uniknąć niebezpiecznych sytuacji.

Życzymy wesołych chwil podczas zajęć informacyjnych!

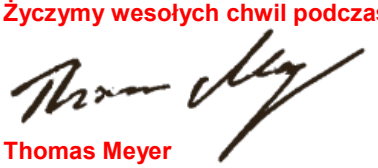

Thomas Meyer
Sekretarz Generalny
FEDIAF[1]

[1] FEDIAF – Europejskie Stowarzyszenie Producentów Karmy dla Zwierząt Domowych - powstało w 1970 roku, zrzesza 20 krajowych stowarzyszeń reprezentujących ok. 450 firm produkujących karmę dla zwierząt domowych, wspiera również działania związane z promocją odpowiedzialnej opieki nad zwierzętami.

7 podstawowych zasad jakie powinien spełniać odpowiedzialny opiekun zwierzęcia

Odpowiedzialność: Zwierzę można adoptować tylko wówczas, gdy jest się w pełni świadomym odpowiedzialności, obowiązków i kosztów jakie wiążą się z taką decyzją. Odpowiedzialny opiekun zwierzęcia powinien zastanowić się, czy będzie w stanie zapewnić mu odpowiednie warunki mieszkaniowe, opiekę zdrowotną i pożywienie, nie tylko w chwili obecnej, lecz przez cały okres jego życia. Cytując lisa Antoine'a de Saint-Exupery można powiedzieć, że "na zawsze stajemy się odpowiedzialni za to, co oswoiliśmy".

Miłość: Rudyard Kipling powiedział kiedyś: "Kup sobie szczeniaka a zamienisz swoje pieniądze na dozgonną miłość, która nie potrafi kłamać". Miłość ta powinna być jednak obustronna, co oznacza, że powinniśmy obdarować swojego ulubionego pupila co najmniej taką samą miłością, jakiej oczekujemy od niego. Nigdy nie należy przenosić swojego złego nastroju na zwierzę, ponieważ nie ponosi ono za niego winy i nigdy nie będzie w stanie zrozumieć takiego zachowania. W niektórych krajach zwierzęta wykorzystuje się do celów leczniczych i rehabilitacji. Istnieje wiele programów, w ramach których opiekunowie psów zabierają swoje psy do chorych dzieci lub osób starszych przebywających w domach spokojnej starości, aby poprawić ich samopoczucie.

Żywienie: Hipokrates, lekarz żyjący w starożytnej Grecji mawiał "Pozwól by żywność była twoim lekarstwem a lekarstwo twoją żywnością". To prawda. Żadne lekarstwo nie zapobiegnie chorobie tak skutecznie jak odpowiednie i zbilansowane pożywienie. Wystarczy pomyśleć jak okropne jest odczuwanie głodu lub pragnienia w sytuacji, gdy nie ma się dostępu do żywności lub napoju. Prawidłowe żywienie jest równie ważne w przypadku zwierząt. Potrzebują one specjalnej żywności, przygotowywanej dla nich regularnie, w określonych porach dnia. Zapewnienie swojemu pupilowi żywności wyprodukowanej specjalnie z myślą o zaspokojeniu jego potrzeb oznacza, że dajemy mu szansę na długie i szczęśliwe życie w zdrowiu. Należy dopilnować, by pies zawsze miał co najmniej jedną miskę czystej, świeżej wody - psy również mogą odczuwać pragnienie.

Potrzeba ćwiczeń: Nie powinno się posiadać psa, jeśli nie ma się czasu na to, by wyprowadzać go na regularne spacery. Ćwiczenia fizyczne są bardzo istotne - pozwalają one psu na wyjście na zewnątrz, załatwienie się a także mają zasadnicze znaczenie dla jego zdrowia i dobrego samopoczucia. Ruch ma dla psów ogromne znaczenie. Ćwiczenia jakich potrzebuje każdy typ/rasa psa różnią się w zależności od jego wielkości oraz celu dla jakiego dana rasa była oryginalnie hodowana; zależą one także od wieku psa i jego stylu życia (dostępu do ogrodu itp.). Jednak nie tylko psy mają potrzebę ćwiczeń fizycznych - wszystkie zwierzęta domowe (chomiki, ptaki, ryby, gady itp.) mają potrzebę poruszania się i utraty energii, dlatego należy im zapewnić możliwość prowadzenia odpowiedniego trybu życia. Pamiętaj: regularne spacery są istotne nie tylko dla psa, ale również dla jego opiekuna!

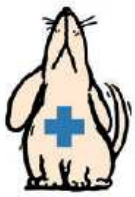

Zdrowie: Należy chronić swoje zwierzęta przed niebezpiecznymi chorobami i dbać, by otrzymywały odpowiednie szczepienia. Nie wolno zapominać, że zwierzęta - mimo że nie mogą się poskarżyć - również mogą ciężko zachorować i dlatego trzeba zwracać uwagę na wszelkie zmiany w ich wyglądzie i zachowaniu oraz konsultować się z lekarzem weterynarii lub odwiedzać go w przypadku jakichkolwiek obaw. Zwierzę należy zabierać raz do roku do lekarza weterynarii na wizytę kontrolną, gdyż jest to okazja do wczesnego wykrycia ewentualnych problemów. Należy również regularnie odrobaczać nasze zwierzęta, usuwać z nich pchły i szczotkować je. Chroniąc zdrowie naszych zwierząt, chronimy także własne zdrowie, ponieważ niektóre choroby lub pasożyty mogą również przenosić się na ludzi.

Potomstwo: Ponosimy odpowiedzialność nie tylko za nasze zwierzęta, ale również za ich potomstwo. Dlatego możemy zezwolić naszej suczce na posiadanie potomstwa tylko wówczas, gdy wcześniej znajdziemy odpowiedzialnych opiekunów dla jej szczeniąt. Jeśli jesteśmy opiekunem psa (samca) nie należy pozwolić mu na błąkanie się po okolicy, szczególnie jeśli nie jest on wysterylizowany. Najlepszą metodą zapewniającą uniknięcie niepożądanych szczeniąt i kociąt jest sterylizacja, uniemożliwiająca posiadanie potomstwa.

Szczęśliwy dom: Najistotniejszym elementem bycia odpowiedzialnym opiekunem zwierzęcia jest możliwość wspólnego zamieszkiwania w szczęśliwym domu. Częścią tego procesu jest tworzenie harmonii we własnym otoczeniu. Gdyby wszyscy opiekunowie psów stosowali się do kilku podstawowych zasad, życie naszych psów, nas samych oraz naszych rodzin stałoby się o wiele łatwiejsze i pozwoliłoby nam cieszyć się z towarzystwa pozostałych, umożliwiając uniknięcie potencjalnych konfliktów z sąsiadami. Dlatego zawsze należy starać się stworzyć własną, szczęśliwą atmosferę domową!

1. Psi umysł

Ludzie żyją w bliskich związkach z psami od ok. 10 000 lat kiedy to niektóre z wilków, gatunku dla którego człowiek przez długi czas stanowił konkurencję, uznały za korzystne zamieszkanie w pobliżu osad ludzkich, a następnie przeniosły się do ich wiosek bardziej w charakterze padlinożercy niż drapieżnika. Urodzone we wioskach szczenięta mogły w ten sposób zostać udomowione przez ludzi, a następnie przeznaczone do wykonywania określonych zadań takich jak strzeżenie terenu, polowanie, pilnowanie stad. Od tego czasu pomiędzy ludźmi a psami zawiązała się szczególna więź oparta na wzajemnej sympatii, zaufaniu i zrozumieniu.

Psie zmysły
Psy żyjące dziko potrafiły przetrwać dzięki umiejętności polowania. Pomagały im w tym ich odpowiednio rozwinięte zmysły. Dużą rolę u psów odgrywa ich wzrok, słuch, smak i węch, chociaż w obecnych czasach na zmysły te duży wpływ mają warunki hodowli.

Język ciała
Psy potrafią bardzo dobrze komunikować się z ludźmi. Traktują one swoich opiekunów jako członków rodziny i potrafią zrozumieć ich zamiary i nastrój. Jeśli opiekun psa będzie w stanie zrozumieć sposób, w jaki jego pies porozumiewa się z innymi psami, będzie to dla niego pomocne w ocenie reakcji psa. Psy stosują wiele znaków do komunikowania się: wyraz pyska, postawę, wydawane dźwięki i zapach. Do wyrażania swoich uczuć psy wykorzystują swój pysk, oczy, uszy i ogon.

Wskazówka: Połącz lekcję z grą, w której dzieci będą mogły zachowywać się jak psy w celu przećwiczenia różnych psich zachowań. Co chcą one w ten sposób wyrazić? (zadowolenie, smutek, podekscytowanie itp). W jaki sposób osiągają to? (wykorzystując oczy, ruch, dźwięki itp.).

Zainteresowanie

Jeśli pies wykazuje zainteresowanie, zwraca on uwagę na dany przedmiot podnosząc uszy lub lekko pociągając nosem. Łapy psa sztywnieją a jego ciało lekko się wygina.

- Uszy psa przesuwają się w przód lub podnoszą się do góry.
- Pies uważnie przygląda się wybranemu przedmiotowi.
- Jeśli nie każe się im usiąść większość psów, podczas przyglądania się czemuś, przyjmuje postawę stojącą.

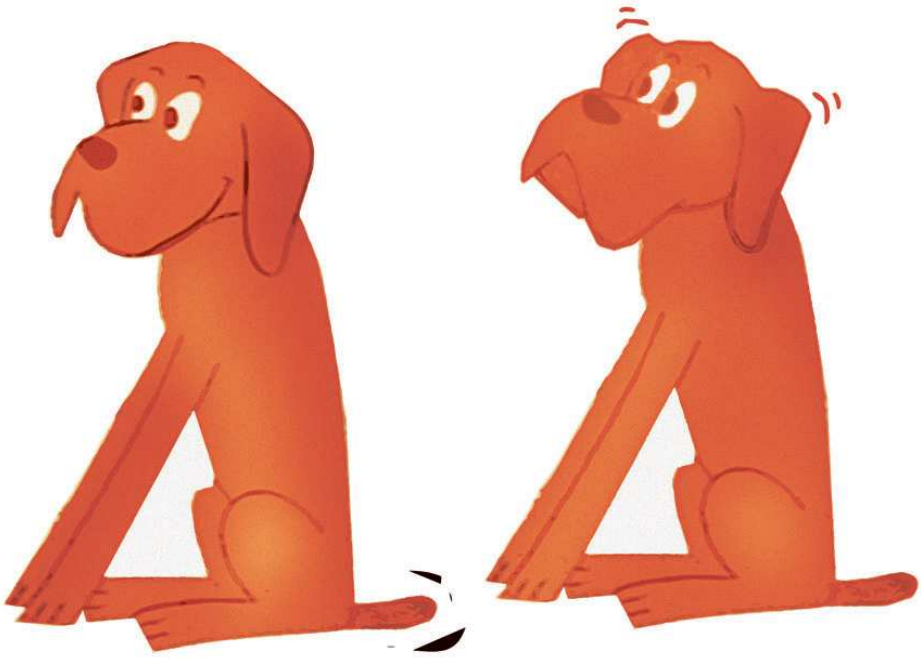

Zabawa

Pies potrafi zapraszać nas do wspólnej zabawy na wiele różnych sposobów. Może on szczekać w naszym kierunku, przypaść na przednie łapy (przyjmując pozycję, w której wyciąga do przodu przednie łapy, utrzymując tylną część ciała wysoko w powietrzu) i wymachiwać ogonem. Może także podejść blisko i szturchać nas nosem lub spoglądać na nas, szczekając wysokim tonem.

- Machanie ogonem, ruchy zachęcające do zabawy.
- Przypadnięcie na przednie łapy, szturchanie nosem, szczekanie wysokim głosem.
- Wiele psów przynosi człowiekowi swoje ulubione zabawki.

Wskazówka: Omów bezpieczne sposoby zabawy z psem (np. rzucanie piłki). Zaprezentuj dzieciom znane wiersze i opowiadania na temat psów.

Atak

Pies, który sposobi się do ataku może szczekać niskim tonem. Może również szczerzyć zęby i warczeć, sierść na jego grzbiecie może się najeżyć a mięśnie usztywnić. Należy pamiętać, że patrzenie psu prosto w oczy może stwarzać u niego wrażenie zagrożenia.

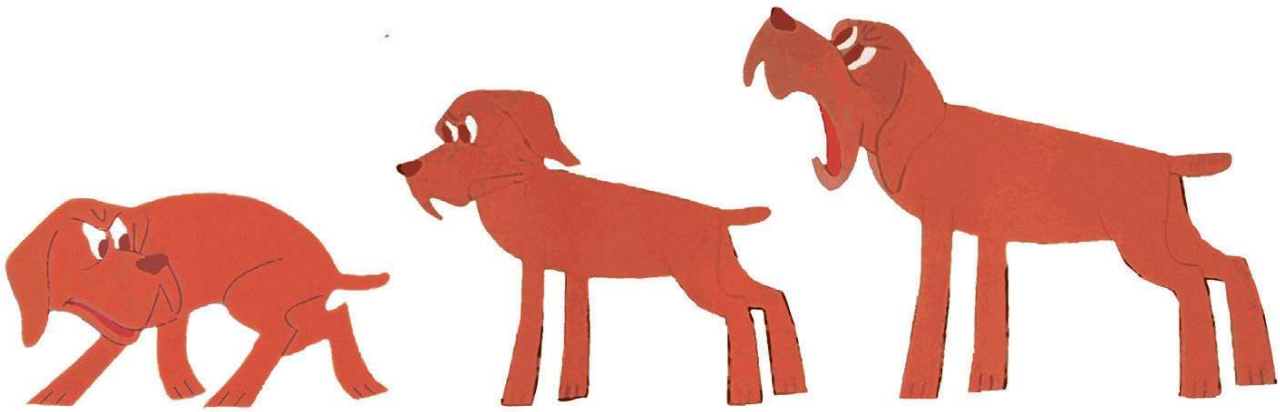

Możliwe przyczyny ataku:

- Strach (przed innymi psami, obcymi osobami, przedmiotami - np. odkurzaczem, samochodem itp.).
- Ból (pies który cierpi z powodu bólu może złapać nas zębami w przypadku dotknięcia lub zbliżenia do niego).
- Obrona swojego terytorium, opiekuna lub własności (np. pożywienia, zabawek, posłania).

Wskazówka: Omów sposoby zachowania ludzi, którzy są rozgniewani. W jaki sposób zwierzęta wyrażają swój zamiar ataku?

Strach

Jeśli pies podwija ogon pod brzuch, spuszcza uszy po sobie, wygina grzbiet w garb i stoi w "skradającej się" pozycji na ugiętych łapach, wówczas wygląda jakby próbował stać się niewidocznym.

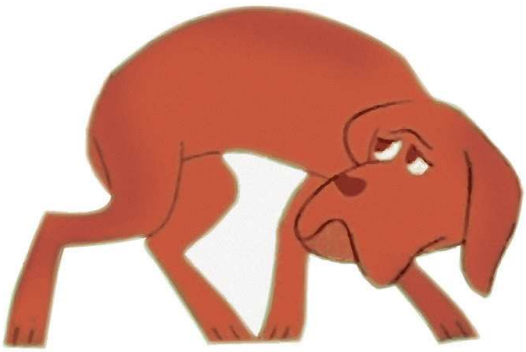

- Grzbiet wygięty w pałąk.
- Ogon podwinięty pod brzuch.
- Unikanie kontaktu wzrokowego (patrzenie w innym kierunku).
- Spuszczona głowa.

Wskazówka: Czego może bać się pies? Czego my się boimy? Jak wygląda osoba, która czegoś się boi?

Pies spotyka psa

Psy zazwyczaj cieszą się w przypadku kontaktu z innymi psami. Obwąchują się wzajemnie i - na podstawie ich zachowania - można stwierdzić, czy ich relacje będą przyjazne. Przyjaźnie nastawiony pies macha ogonem i może próbować zachęcać innego psa do zabawy. Natomiast pies nastawiony wrogo może warczeć, jeżyć sierść i przybierać groźny wygląd.

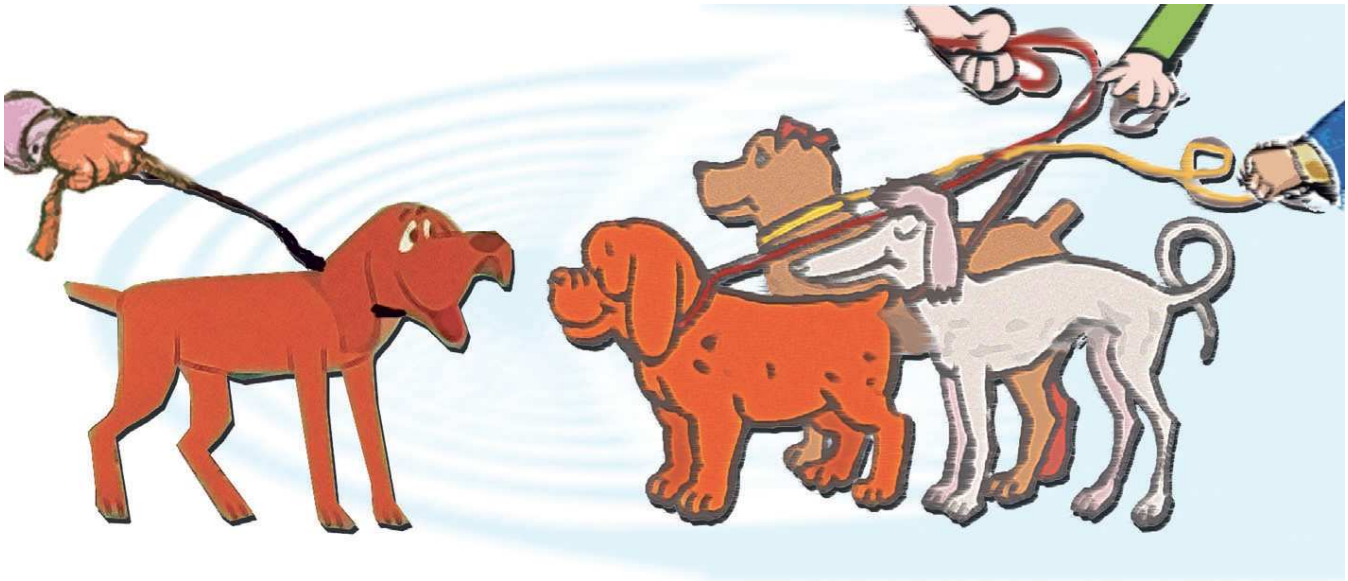

Wskazówka: O czym informują się psy wzajemnie, kiedy się spotkają? Dlaczego siusiają pod drzewami? Dlaczego wydzielają zapachy?

2. Co by było gdyby...?

Dla małych dzieci w wieku od 3 do 6 lat relacje ze zwierzętami odgrywają istotną rolę w rozwoju ich ogólnej empatii społecznej. Jeśli dziecko potrafi utożsamiać się z różnymi odczuciami zwierzęcia (strach, głód, choroba lub radość) będzie ono potrafiło również w odpowiedni sposób interpretować zachowania zwierząt i reagować na nie. Zagadnienie to ma także duże znaczenie w uczeniu dzieci jak należy interpretować zachowania i uczucia innych dzieci lub osób dorosłych.

Wskazówka: Omów i odegraj poniższe scenariusze w scenkach...

Jak czułbyś (czułabyś) się gdybyś był(-a) głodny(-a) nie mając możliwości zjedzenia czegokolwiek?

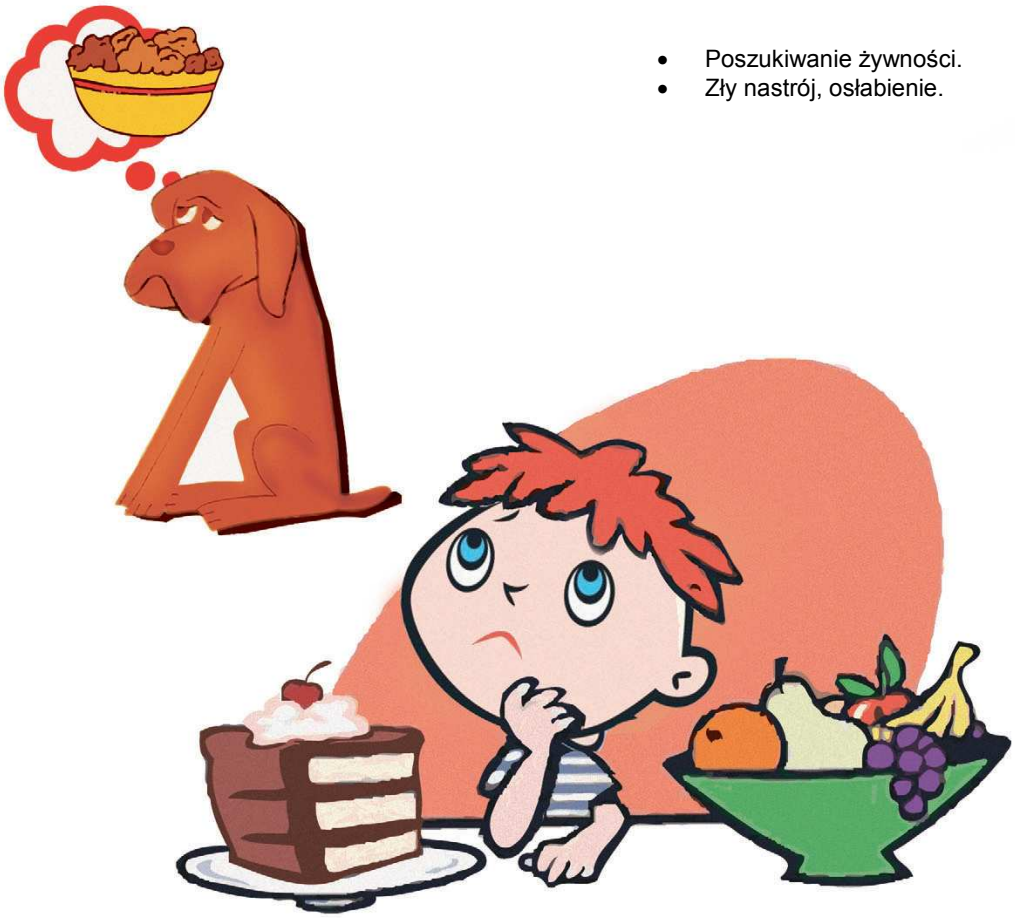

- Poszukiwanie żywności.
- Zły nastrój, osłabienie.

Wskazówka: Porozmawiaj o znaczeniu karmienia zwierząt. Pamiętaj - pies ma najczęściej możliwość zjedzenia czegokolwiek tylko wówczas, gdy zostanie nakarmiony przez swojego opiekuna!

Jak czułbyś (czułabyś) się gdybyś nie mógł (nie mogła) się swobodnie poruszać?

- Zły nastrój
- Mnóstwo skumulowanej energii
- Złość
- Smutek

Wskazówka: Porozmawiaj, dlaczego psy są czasem przywiązywane. Czy to jedyne rozwiązanie? Dlaczego inne zwierzęta trzymane są w klatkach? Które zwierzęta nie mogłyby żyć w inny sposób? (np. ryby w akwarium) Jak mogą one to odczuwać?

Jak czułbyś (czułabyś) się gdybyś nie mógł (nie mogła) uciec z nasłonecznionego lub gorącego miejsca?

- Udar słoneczny, osłabienie
- Pragnienie
- Mdłości

Wskazówka: Porozmawiaj, w jaki sposób chronimy się od słońca (np. cień, kapelusze przeciwsłoneczne itp.) W jaki sposób możemy chronić nasze psy?

Jak czułbyś (czułabyś) się gdybyś był(-a) obrażany(-a) lub gdyby wyrządzano ci krzywdę zamiast okazywać miłość?

- Smutek, rozpacz
- Poszukiwanie czułości
- Zły nastrój
- Cierpienie

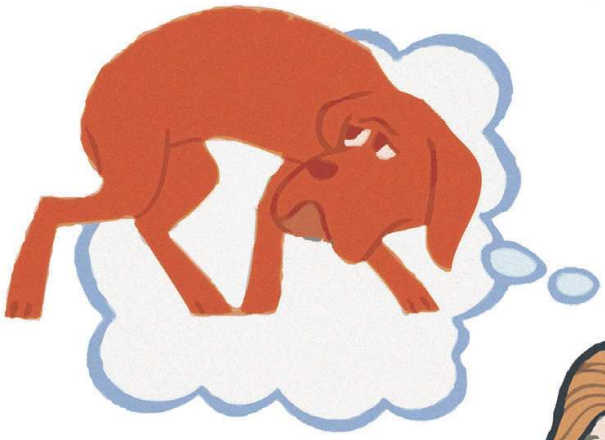

Wskazówka: Porozmawiaj, w jaki sposób można nagradzać psa za dobre zachowanie. Czym można nagrodzić psa? (np. głaskanie, zabawa, smakołyk). Dlaczego nigdy nie wolno karcić psa?

Jak czułbyś (czułabyś) się gdybyś był(-a) brudny(-a) i nie mógł (nie mogła) się umyć?

- Brud i kiepskie samopoczucie
- Podatność na choroby
- Swędzenie

Wskazówka: Omów temat higieny. Jak zapewnić, by pies pozostawał czysty? W jaki sposób myją się inne zwierzęta?

3. Niebezpieczne sytuacje

Nawet odpowiednio przeszkolone i przyjaźnie nastawione psy mogą czasem być niebezpieczne. Jeśli pies odczuwa ból lub walczy z innym psem, może dojść do zranienia dzieci lub osób dorosłych, jeśli nie pozostaną one w bezpiecznej odległości, nawet jeśli same nie są obiektem ataku. Poniżej opisano najczęstsze przypadki tego typu. Psy chore wymagają szczególnej uwagi, ponieważ nie tylko mogą być one niebezpieczne, lecz również zarażać ludzi. Najczęstsze objawy choroby psa to: brak apetytu, gorączka, zły nastrój, zmęczenie i matowa sierść. Chory pies może również odczuwać ból.

Wskazówka: Wykorzystując poniższe ilustracje omów sytuacje, w których zbliżanie się do psa może być niebezpieczne.

Pies który je może chronić swój pokarm.

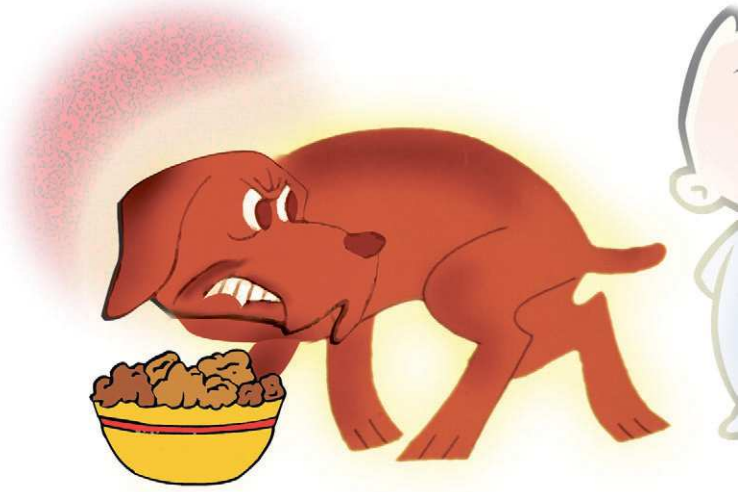

Pies, który odczuwa ból może być bardziej wrażliwy nawet na delikatne głaskanie.

Pies który posiada szczenięta może je chronić.

Pies na uwięzi może być niebezpieczny.

Psy, które walczą ze sobą koncentrują się na sobie nawzajem i nie zwracają uwagi na swoje otoczenie.

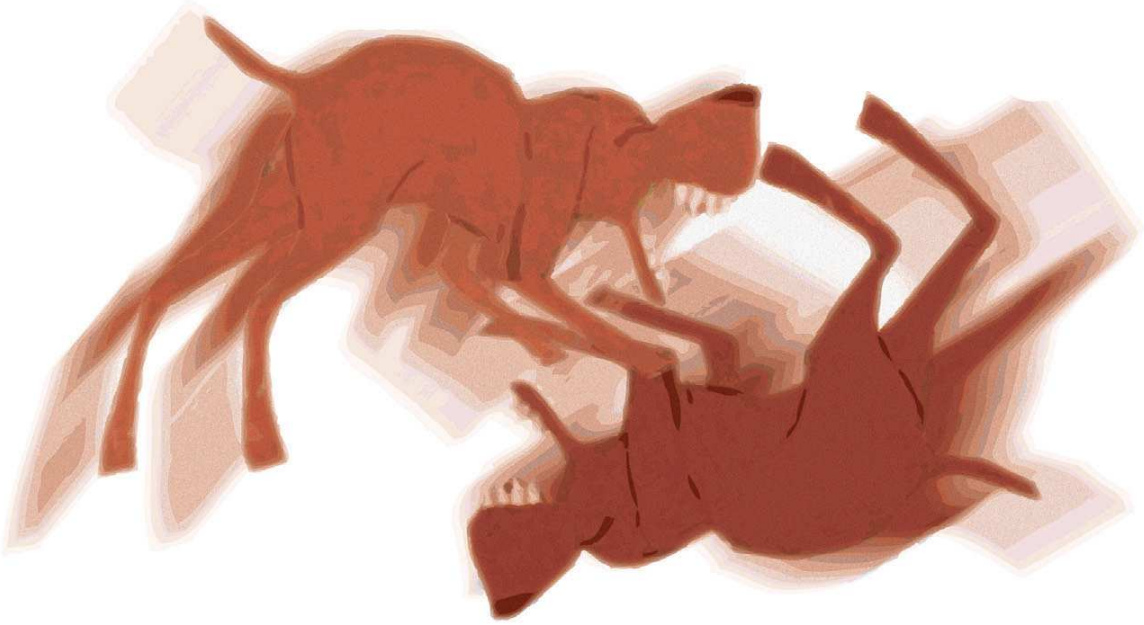

Psy mogą skrzywdzić człowieka jeśli bawimy się z nimi w mało delikatne zabawy.

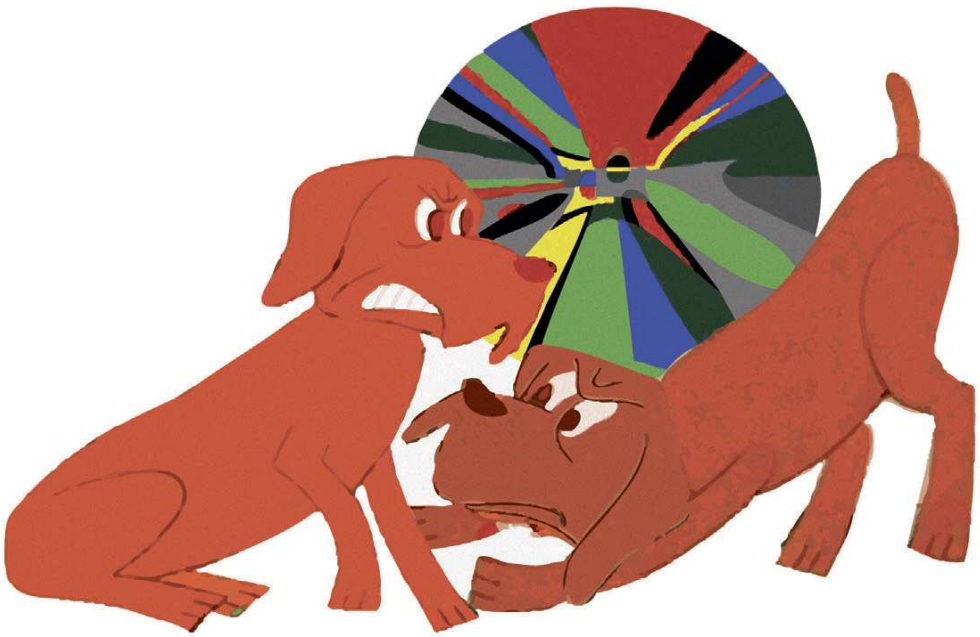

Psy wałęsające się bezpańsko mogą roznosić choroby.

Psy znajdujące się za ogrodzeniem mogą bronić swojego terenu.

4. Jak unikać niebezpiecznych sytuacji

Podstawowa, złota zasada dotycząca dzieci i psów mówi, że psów i dzieci nie wolno pozostawiać razem bez nadzoru. Również karmienie psa i zabawa z nim powinna odbywać się tylko pod nadzorem osób dorosłych. Aby zapobiec ewentualnym obrażeniom, należy przewidywać sytuacje niebezpieczne i unikać ich. Spotkanie z psem lub wspólne zamieszkiwanie z nim może być bezpieczniejsze, jeśli będziemy stosować się do pewnych podstawowych zasad. Pomimo że zasady te są proste, ich ciągłe przestrzeganie przez dzieci nie zawsze jest łatwe, jako że dzieci lubią wszystkiego dotykać, badać, często wydają głośne dźwięki a ich ruchy są szybkie i nieprzewidywalne.

Wskazówka: Porozmawiaj z dziećmi i zapytaj czy zdarzyła im się kiedyś niebezpieczna sytuacja związana z psem. Co się wówczas stało i jak się one zachowały? Dlaczego podczas spotkania dziecka z psem osoba dorosła powinna znajdować się w pobliżu?

Jeśli pies ma pokarm w swojej misce, nie wolno go dotykać ani próbować odebrać mu miskę. Nie należy przeszkadzać psu podczas jedzenia. Zasada ta dotyczy również zabawek przeznaczonych do gryzienia.

Psa należy uczyć posłuszeństwa. Wyszkolonego psa łatwiej jest kontrolować, dzięki czemu jest on mniej niebezpieczny. W szkoleniu psów powinna brać udział cała rodzina, łącznie z rodzicami i starszym rodzeństwem. Podczas szkolenia zawsze należy nagradzać psa za właściwe zachowanie; należy unikać kar i agresji.

Jeśli pies odpoczywa, pozwól mu spać, nie przeszkadzaj mu, nie wołaj go ani nie dotykaj.

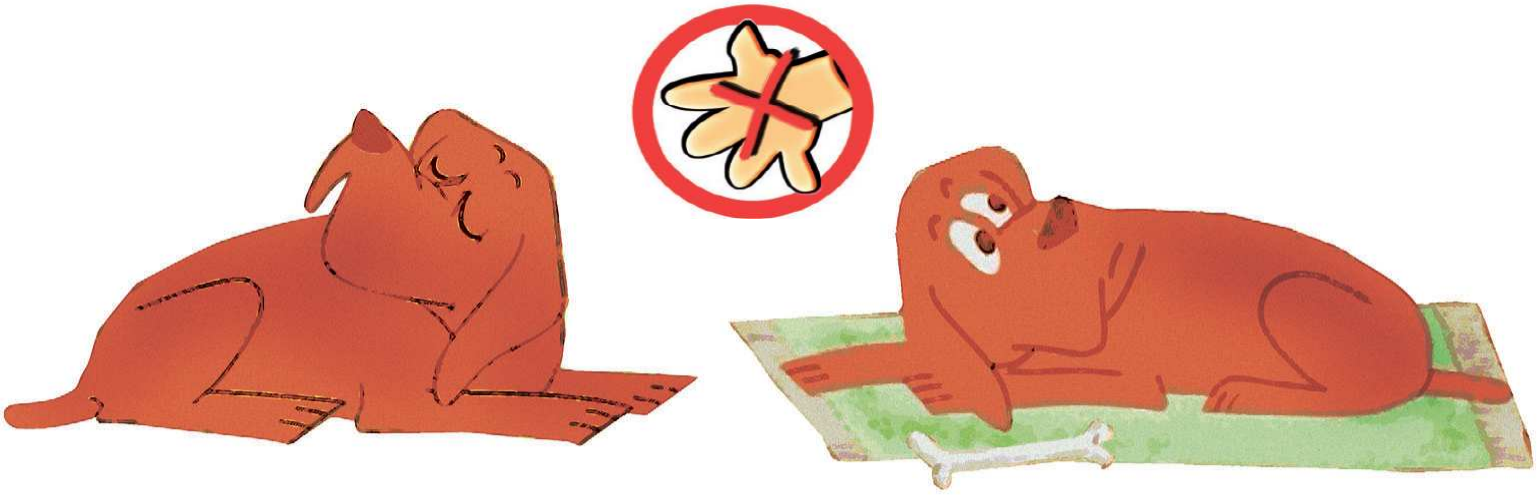

Podobnie jak ludzie psy również nie lubią nagłych, głośnych dźwięków. Dźwięki takie mogą je przestraszyć powodując, że psy mogą zrobić komuś niechcący krzywdę.

Psy które walczą ze sobą, koncentrują się tylko na swoim przeciwniku, nie zwracając uwagi na otoczenie. Nie powinniśmy zbliżać się do walczących ze sobą psów, nawet jeśli mamy wobec nich dobre zamiary, gdyż mogą one nam wyrządzić krzywdę.

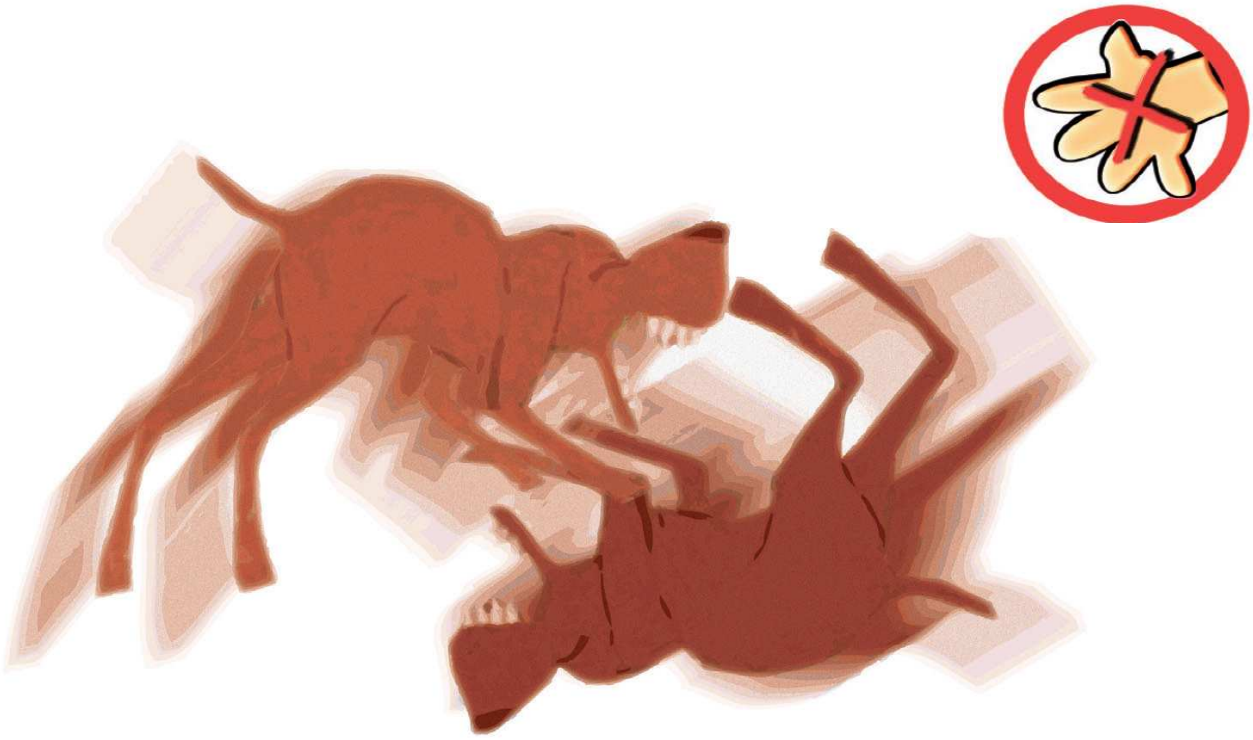

Psy, które trzymane są na uwięzi, w klatce lub w odosobnieniu mogą zachowywać się w sposób nieprzewidywalny, ponieważ - z braku okazywanej im miłości i opieki - nie potrafią właściwie interpretować reakcji ludzi. Co więcej mogą one bronić swojego domu lub terytorium. Dlatego nigdy nie wolno próbować dotykać psa będącego na uwięzi lub w klatce.

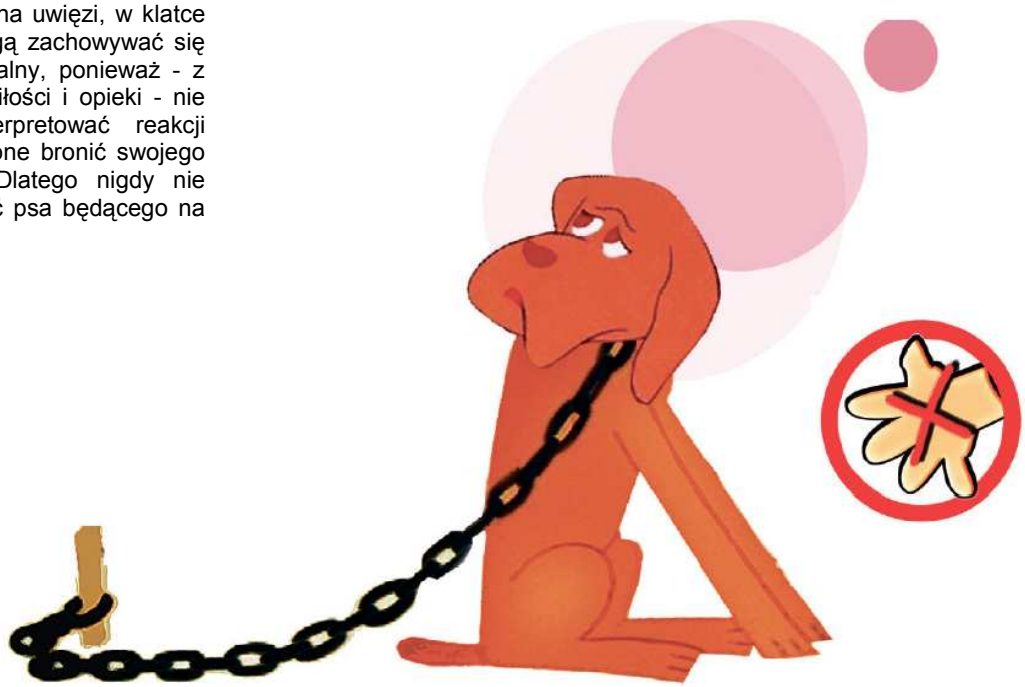

W razie spotkanie z nieznajomym psem nigdy nie wolno biec; jeśli pies zachowuje się nieprzyjaźnie nie należy uciekać. Jeśli to możliwe idź powoli. Jeśli nie ma możliwości wyjścia, nie patrz prosto w oczy psa, spróbuj wezwać pomoc i pozostać spokojnym. Jeśli mimo tego pies zaatakuje cię, staraj się zakryć głowę rękami.

Nieznajome psy można głaskać tylko za przyzwoleniem ich opiekuna.

Nigdy nie należy głaskać psów bezpańskich lub takich które wydają się być chore. Nie wolno dotykać nieznajomego psa przez ogrodzenie, nawet jeśli wygląda na przyjaźnie usposobionego, ponieważ może on bronić swojego terytorium. Należy zwracać uwagę, by dzieci nie dokuczały psom znajdującym się za ogrodzeniem np. kłując je patykami.

Podsumowanie

Mamy nadzieję, że niniejsza książeczka dostarczyła informacji, które okazały się przydatne zarówno dzieciom jak i dorosłym. Program ten stworzyliśmy po to, by dzieci mogły lepiej poznać zasady wspólnego życia z psami, co – miejmy nadzieję – doprowadzi do zmniejszenia liczby ataków na nie, a w konsekwencji zminimalizuje problem obrażeń ciała.

W ciągu ostatnich dwóch dekad nasz stosunek do psów uległ wielkim zmianom. Większość opiekunów psów traktuje swoich pupili jak członków rodziny, mających również bliskie relacje z dziećmi. Harmonia pomiędzy nimi jest bardzo istotna z punktu widzenia rozwoju umiejętności współodczuwania. Troszczenie się o zwierzęta i ich wychowywanie pomaga dzieciom w nauce obowiązkowości, a także w rozwijaniu poczucia odpowiedzialności i zrozumienia dla innych. Doświadczenie takie jest również przydatne dla przyszłych stosunków z innymi osobami dorosłymi i dziećmi.
Należy tutaj podkreślić istotną rolę rodziców, którzy powinni nadzorować wszelkie interakcje pomiędzy dziećmi a psami. W procesie tym ważną rolę odgrywa także wczesna nauka dzieci w tym edukacja oparta o doświadczenia.

Niniejsza książeczka "Życie w harmonii" została stworzona dla rodziców i nauczycieli szkolnych. Przedstawione w niej rysunki ilustrują główne zasady dotyczące wspólnego życia ludzi i psów. Omawianie doświadczeń radosnych i pozytywnych jest równie istotne jak opisywanie sytuacji niebezpiecznych i sposobów ich unikania. Pomimo że w książeczce tej przedstawiono wiele sytuacji niebezpiecznych, nie mają one na celu sugerowanie, że posiadanie psa jest samo w sobie niebezpieczne. Posiadanie zwierzęcia to wspaniałe doświadczenie, jednak zrównoważone relacje pomiędzy człowiekiem a zwierzęciem są możliwe tylko pod warunkiem przestrzegania pewnych podstawowych zasad. Dlatego zanim zaczniemy przedstawiać niebezpieczne sytuacje jakie mogą mieć miejsce podczas kontaktu z psem, należy poświęcić nieco czasu na omówienie odpowiedzialności, jaka wiąże się z posiadaniem zwierzęcia. Podczas rozmowy można także poruszać temat kotów lub innych zwierząt, o których dzieci lubią rozmawiać. Ważnym jest by w trakcie rozmowy, w czasie której dzieci mogłyby opowiadać własne historie, przekazać im wiedzę o siedmiu podstawowych zasadach bycia odpowiedzialnym opiekunem zwierzęcia.

Kluczem do zrównoważonych relacji pomiędzy ludźmi a zwierzętami jest jasny przekaz podany w odpowiedni sposób. Rozdział dotyczący języka ciała psów ma za zadanie pomóc zrozumieć pewne znaki. Z uwagi na ograniczony rozmiar książeczki przedstawiono w niej tylko najistotniejsze zachowania, jednak w razie potrzeby listę możliwych sytuacji można wydłużać. Rozdział ten stwarza także doskonałą okazję do zorganizowania interesującej zabawy, w czasie której dzieci mogą odnosić uzyskiwane informacje do języka ciała ludzi. Np. dzieci mogą naśladować ruchy jakie wykonuje pies machający ogonem, ale również mogą pokazywać, w jaki sposób zachowuje się osoba, która jest szczęśliwa.

Rozdział "Co by było gdyby..." można prezentować poprzez odgrywanie ról lub metodą konwersacji. Celem tego rozdziału jest przekazanie dzieciom wiedzy na temat odczuć psów w określonych sytuacjach, wykorzystując empatię dziecięcą. Jeśli dzieci będą w stanie wczuć się w sytuację psa, który jest przestraszony, łatwiej będzie im zrozumieć przyczyny prowadzące do ataku psów. Łatwiej jest bowiem dzieciom odnosić się do sytuacji, które są im znane, lub które potrafią rozpoznać.

W ostatnim rozdziale przedstawiono najważniejsze, potencjalnie niebezpieczne sytuacje, wskazując sposoby ich uniknięcia lub wyjścia z nich. Dzieci powinny poświęcić dostatecznie dużo czasu na zastanowienie się nad przedstawionymi im informacjami. Zaprezentowane sytuacje należy odegrać w scenkach – o ile to możliwe – z wykorzystaniem zabawek, a także porozmawiać na ich temat i pozwolić dzieciom na przedstawienie swoich przemyśleń w postaci rysunków. Nie wolno zapominać, że celem tego projektu nie jest wzbudzenie strachu u dzieci! Rysunki psa i dzieci ułatwiają przedstawienie informacji w zabawny, żartobliwy sposób. Większość z rozdziałów zawiera wskazówki, które zawsze należy dostosowywać do potrzeb określonych dzieci lub grupy. Poszczególne zagadnienia można omawiać wg kolejności podanej w książeczce lub osobno. Mamy nadzieję, że dzieci przyswoją podane tutaj informacje, a następnie przekażą je swojemu rodzeństwu, znajomym i rodzicom!

Zdajemy sobie sprawę, że nasza książeczka "Życie w harmonii" stanowi jedynie niewielki krok na długiej drodze, ale jednocześnie mamy nadzieję, że zbliży ona nas i nasze dzieci do wspólnego życia w harmonii z psami.

POLKARMA

Polskie Stowarzyszenie Producentów
Karmy dla Zwierząt Domowych
ul. Goszczyńskiego 28 A, 02-610 Warszawa
tel. (22) 646-88-18, fax (22) 646 -97-55
sekretariat@polkarma.pl

fediaf

Avenue Louise, 89/2
B-1050 Brussels
Tel.: +32 2 536 05 20
fediaf@fediaf.org
www.fediaf.org

© 2010 FEDIAF
Niniejsze materiały do ćwiczeń i wszystkie ich części chronione są prawem autorskim. Można je kopiować dla celów wykorzystywania podczas zajęć edukacyjnych z dziećmi. Zabrania się rozpowszechniania części lub całości niniejszych materiałów wśród osób trzecich dla innych celów, szczególnie komercyjnych.